

An Introduction to Certificates of
Deposit on Cumin seeds

آشنایی با معاملات
گواہی سپردہ زیرہ سبز

شرکت بورس کالای ایران

« معاملات گواهی سپرده زیره سبز به زبان ساده»

- **گواهی سپرده کالایی**، اوراق بهاداری است که نشاندهنده مالکیت دارنده آن بر مقدار معینی محصول است.
- در این روش، دارندگان زیره سبز، با **مشخصات کیفی** که بورس اعلام می‌کند، می‌توانند با **اخذ کد بورس** (سهام)، محصول خود را به **انبار پذیرش شده** نزد بورس، بسپارند و در قبال آن، **قبض انباری** (گواهی سپرده‌ای) دریافت نمایند که با مراجعه به **کارگزاری های بورس** و تکمیل **فرم درخواست فروش**، آن را از طریق بورس به فروش برسانند و یا آن را تا مدت معینی در انبار نگهداری نمایند.
- **پذیرش، سنجش کیفیت و نگهداری محصول در انبار** هزینه مشخصی دارد که از طریق بورس و انبار اعلام می‌شود.
- کسانی که می‌خواهند از طریق گواهی سپرده، زیره سبز خریداری کنند، می‌توانند با دریافت کد بورس (اوراق بهادار) از طریق مراجعه به کارگزاری ها، و پس از واریز وجه مقداری که قصد خرید آن را دارند، با تکمیل **فرم درخواست خرید** نسبت به خرید زیره سبز از طریق بورس اقدام نمایند و

گواهی سپرده (قبض انبار) خود را دریافت نمایند و در صورت تمایل، نسبت به تحویل گرفتن زیره سبز خود از انبار اقدام نمایند، و یا حداکثر تا زمان سررسید نگهداری محصول در انبار، با پرداخت هزینه انبارداری، محصول خود را در انبار نگهداری نمایند.

- کلیه اطلاعات مربوط به کالاها، انبارها، معاملات، هزینه‌ها (انبار و کارمزد معاملات) و کارگزاران معاملات گواهی سپرده از طریق سایت اینترنتی بورس کالای ایران به نشانی www.ime.co.ir قابل مشاهده است.

- اطلاعات آنلاین معاملات و آخرین قیمت‌ها و درخواست‌های خرید و فروش در سایت www.tsetmc.com قابل مشاهده است.

به مهمترین سوالات متداول مطروحه در این فرآیند در ادامه پاسخ داده شده است:

۱) مهمترین مزایای گواهی سپرده کالیه برای فعالان بازار

محصول زیره سبز چیست؟

۱. عدم نیاز به تحویل فیزیکی، جابجایی، تحمل هزینه و افت مربوطه در هر بار خرید؛
۲. امکان خرید و فروش مستمر و متعدد بدون جابجایی؛
۳. ایجاد اطمینان در خریدار و فروشنده نسبت به کیفیت محصول خریداری شده و مسئولیت انبار پذیرش شده نزد بورس نسبت به کیفیت و کمیت محصول خریداری شده؛
۴. امکان فروش محصول به قیمت واقعی به ویژه با افزایش حجم معاملات و فعالان بازار گواهی سپرده زیره سبز در بورس کالا؛
۵. استانداردسازی محصول قابل پذیرش در انبار و افزایش تعهد به استاندارد محصول بین خریداران و فروشندگان؛
۶. انتشار اطلاعات قیمت ها و حجم معاملات به صورت برخط و از طریق اینترنت در سطح کشور و دنیا و امکان حضور مستقیم خریداران بین المللی در این معاملات؛
۷. امکان تأمین مالی تولیدکنندگان دارای گواهی سپرده زیره سبز در صورت موافقت بانک ها با توثیق گواهی سپرده با توجه به وجود بستر قانونی توثیق در دستورالعمل مربوطه در بورس کالا.

۲) زیره سبز قابل پذیرش در انبارهای مورد تایید بورس دارای چه مشخصات است؟

بر اساس مشخصات کیفی اعلامی توسط بورس کالا، در حال حاضر زیره سبز با مشخصات جدول ذیل قابل تحویل به انبار شرکت کیمیا بذر شهرستان تربت حیدریه در استان خراسان رضوی می باشد؛ مشخصات کیفی زیره سبز قابل تحویل به این انبار در سایت بورس کالا به آدرس www.ime.co.ir (در منوی کالاها > آنالیز کالاها) و در محل انبار اطلاع رسانی شده است. زیره سبز دارای مشخصات خارج از این استاندارد در انبار مذکور تحویل گرفته نخواهد شد.

روش آزمون	معیار پذیرش	ویژگی های فیزیکی	
	بو و عطر و طعم زیره سبز باید معطر و مشخص بخود بوده و عاری از بوهای بیگانه و بوی نا و فاقد هر گونه افزودنی و مواد آلاینده باشد.	بو، عطر، طعم	۱
تعیین مقدار آلودگی مطابق استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۶۵ انجام می گیرد.	زیره سبز باید از حشرات زنده و کپک ها و عملا از حشرات مرده و قطعات بدن آنها و آلودگی جوندگان که با چشم غیر مسلح قابل رویت است عاری باشد. اگر از بزرگ نمائی استفاده شود و در صورتیکه بزرگ نمائی از ۱۰ برابر تجاوز کند باید در گزارش آزمون قید گردد.	عاری بودن از حشرات کپک ها و غیره	۲

ویژگی‌های شیمیایی	معیار پذیرش	روش آزمون
۱ حداکثر درصد جرمی رطوبت	۶	استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۹۶
۲ حداقل درصد جرمی عصاره اتری غیر فرار بر اساس ماده خشک	۱۵	استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۳۱
۳ حداقل روغن فرار بر حسب میلی لیتر در ۱۰۰ گرم	۲۰۵	استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۱۸
۴ حداکثر درصد جرمی مواد خارجی	۱	استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۳۲

- بیشینه دانه های آفت زده نباید بیشتر از ۱ درصد وزنی باشد.
- بیشینه دانه های شکسته (که معادل دانه های آسیب دیده به دانه های معیوب است) نباید بیشتر از ۵ درصد وزنی باشد.
- بیشینه میزان زیره سیاه شده نباید بیش از ۴ درصد وزنی باشد. کلیه دانه هایی که رنگ آنها در اثر رطوبت سیاه و مغز آنها نیز سیاه یا پوک شده زیره سیاه شده نامیده می شود.
- مواد خارجی عبارتند از هر ماده ای غیر از زیره سبز که با چشم غیر مسلح دیده می شود:
- مواد معدنی عبارتند از شن و خاک و خرده شیشه و غیره.
- مواد آلی گیاهی عبارتند از علف، ساقه و سایر قسمت های گیاهی و هم چنین دانه های گیاهی غیر از زیره.
- مو، فضولات حیوانی مانند فضله موش و حشرات.
- زیره سبز درسته باید در بسته های تمیز، سالم و خشک بسته بندی شود. جنس بسته ها باید از موادی ساخته شده باشد که بر محتویات خود بی اثر باشد، وزن کیسه ها معمولاً ۵۵ کیلوگرمی است.
- نمونه برداری زیره سبز طبق استاندارد ملی ایران شماره ۵۱۲ انجام می شود.
- برگرفته از استاندارد ملی ایران ویژگی های زیره سبز شماره ۱۴

ISO6465:2009

انباردار صرفاً ویژگی های فیزیکی و رطوبت محصول را بررسی می نماید و در خصوص سایر مشخصات محصول و آزمایش های مربوطه مسئولیتی بر عهده انبار و بورس نمی باشد.

۳) هزینه خدمات ارزیابی کیفیت زیره سبز به چه مبلغی می باشد؟

هزینه خدمات انبار برای بوجاری، استانداردسازی و ارزیابی محصول و نمونه گیری اولیه به ازای هر کیلوگرم، مبلغ ۱۲,۵۰۰ ریال می باشد که به صورت نقدی توسط مشتری به انبار/انباردار پرداخت می شود؛ انباردار پس از بوجاری و استانداردسازی محصول، محموله را ارزیابی کمی (توزین) نموده و قبض انبار را بر اساس وزن خالص صادر می نماید.

آشنایی با گیاه سبزه زیره سبز

۴ مدت زمان لازم برای استاندارد سازی و ارزیابی کیفی زیره

سبب توسط انبار به چه صورت است؟

مدت زمان لازم برای انجام بوجاری، استاندارد سازی و ارزیابی محصول حداکثر ۴ روز کاری می باشد.

۵ مسئولیت کیفی و کمی محصول در مدت ارزیابی و در طول

دوره نگهداری به عهده چه کسی می باشد؟

مسئولیت هر گونه افت کمی و کیفی محصول در مدت ارزیابی محصول تحویلی (پس از فرایند استاندارد سازی و حین نمونه گیری و ارزیابی) و در طول دوره نگهداری بر عهده انباردار بوده و انباردار ملزم به جبران خسارات احتمالی خواهد بود.

۶ فرآیند ورود زیره سبز تولیدی به انبار و صدور گواهی

سپرده کالیبه به چه صورت می باشد؟

مالک زیره سبز پس از برداشت محصول خود و آماده سازی آن، محصول را به انبار شرکت کیمیا بذر تربت حیدریه به آدرس: خراسان رضوی- شهرستان تربت حیدریه- کیلومتر ۷ جاده گناباد از روز شنبه تا چهارشنبه در روزهای غیر تعطیل، از ساعت ۹ تا ۱۴ حمل نموده و درخواست توزین و بررسی کیفیت محصول را می نماید. در صورتی که پس از فرآیند بوجاری و استاندارد سازی، محصول زیره سبز تحویلی با مشخصات کیفی اعلام شده توسط بورس انطباق داشت، انبار نسبت به توزین و پذیرش محصول در انبار اقدام می نماید و مشخصات مالک محصول و مقدار خالص محصول تحویلی را

در سامانه الکترونیکی صدور گواهی سپرده کالایی ثبت نموده و قبض انبار را به نام مالک صادر می نماید. قبوض انبار صادر شده ظرف مدت یک روز کاری، به صورت خودکار تبدیل به گواهی سپرده کالایی شده و قابلیت معامله را خواهد داشت.

۷) چه مدرک به عنوان سند مالکیت محصول در اختیار مالک زیره سبز قرار می گیرد؟

گواهی سپرده کالایی/قبض انبار از سوی انباردار صادر شده و پس از مهر و امضاء، به عنوان رسید محصول در اختیار مالک محصول قرار می گیرد. (ابتدا قبض انبار و بعد از یک روز کاری گواهی سپرده کالایی صادر می شود. لیکن برای فروش محصول نیازی به دریافت فیزیکی برگه گواهی سپرده نمی باشد.)

۸) برای خرید و فروش زیره سبز به کجا باید مراجعه نمود؟ نحوه دسترسی به شرکت های کارگزاری چگونه است؟

به منظور خرید و فروش محصول در بورس دریافت کد بورسی سهامداری و تکمیل درخواست خرید/فروش لازم است. صدور کد برای اشخاص حقیقی با ارائه مدارک شناسایی شامل شناسنامه و کارت ملی در کارگزاری ها انجام می شود. درخواست خرید/فروش نیز در محل کارگزاری تکمیل می شود. متقاضیان خرید نیز باید وجه را به حساب کارگزاری واریز نمایند.

نمایندگان برخی کارگزاران دارای مجوز، در انبار مستقر هستند و اطلاعات تماس کلیه کارگزاران در سایت بورس

کالای ایران (منوی ذینفعان > کارگزاران) موجود می باشد. همچنین لیست کلیه کارگزاران دارای مجوز معاملات گواهی سپرده کالایی در محل انبار به رویت کلیه مشتریان می رسد و مالک اختیار دارد که کارگزار ناظر خود را انتخاب نماید. انتخاب کارگزار کاملاً اختیاری است و منوط شدن دریافت محصول به انتخاب کارگزاری خاص، تخلف می باشد.

۹) دارنده زیره سبز چه مدارکی در زمان تحویل زیره سبز به انبار باید همراه داشته باشد؟

جهت ثبت مشخصات و زیره سبز تولیدی در سامانه الکترونیکی انبار، دارنده زیره سبز باید دارای کد سهامداری اوراق بهادار باشد. البته در صورت نداشتن کد اوراق بهادار و به شرط حضور کارگزار در محل انبار، دارنده زیره سبز مدارک شناسایی خود شامل شناسنامه و کارت ملی را به کارگزار ارائه می دهد تا کارگزار نسبت به اخذ کد اقدام لازم را انجام دهد. لازم به ذکر است در هر صورت در زمان تحویل دادن و گرفتن محصول، همراه داشتن مدرک شناسایی معتبر الزامی است.

۱۰) فرایند فروش یا خرید گواهی سپرده کالایی زیره سبز در بورس کالای ایران چگونه است؟

مالک زیره سبز با مراجعه به یکی از کارگزاران دارای مجوز و درخواست فروش محصول خود در بورس، گواهی سپرده کالایی را به وی ارائه داده و قیمت پیشنهادی خود برای فروش محصول را نیز اعلان می نماید. تا زمانی که محصول وی به فروش برسد، کارگزار به نوعی نماینده مالک زیره

سبز در بورس است. کارگزار ثبت عرضه محصول وی را با مشخصات مندرج در گواهی سپرده کالایی انجام داده و عرضه محصول در سایت بورس اطلاع رسانی عمومی می شود. همچنین به منظور خرید زیره سبز عرضه شده در بورس، درخواست خرید توسط خریدار به کارگزار اعلام می شود و وی اقدام به خرید بر اساس قیمت و مقدار مشخص شده توسط خریدار می نماید. اطلاعات آنلاین معاملات در سایت www.tsetmc.com در نماد زیره سبز قابل مشاهده است علاوه بر این در سایت بورس کالای ایران، منوی بازارها < بازار مالی > گواهی سپرده کالایی < تابلوی برخط معاملات نیز این اطلاعات قابل مشاهده است.

۱۱) روزها و ساعات معاملات زیره سبز در بورس کالا چه زمانه است؟

معاملات گواهی سپرده زیره سبز روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۹ تا ۱۵:۳۰ قابل انجام می باشد. سفارش ها و قیمت های لحظه ای معاملات نیز در بخش ذکر شده در سوال قبلی قابل مشاهده است.

۱۲) وجه حاصل از معامله پس از چند روز به حساب دارندة زیره سبز واریز می شود؟

اگر محصول در بورس به فروش برسد، وجه حاصل از معامله، ظرف مدت حداکثر ۲ روز کاری پس از انجام معامله با لحاظ هزینه های انبارداری و کارمزد معاملات، به حساب مالک زیره سبز واریز می شود.

۱۳) هزینه های انبار داری توسط چه کیسه پرداخت می شود؟

هزینه انبار داری از ابتدای روز صدور گواهی سپرده کالایی به نام تحویل دهنده، تا پایان روز معامله هر بخش از محصول فروش رفته بر عهده فروشنده است که این هزینه توسط بورس از وجه معامله کسر شده و به حساب انبار واریز می شود، همچنین هزینه انبار داری از ابتدای روز تقویمی پس از روز معامله تا پایان روز تحویل از انبار بر عهده خریدار است که در هنگام تحویل محصول از انبار می بایست به صورت یکجا و نقدی با انباردار تسویه گردد.

هزینه های انبار/انبارداری برای محصول زیره سبز، به مبلغ ۴۰ ریال به صورت روزانه به ازای هر کیلوگرم می باشد. هزینه انبارداری برای جبران خدمات انبار برای توزین، افت وزنی، نگهداری در بسته های مشخص شده توسط بورس و... بوده و غیر از هزینه تعیین شده برای بوجاری و انبارداری، هیچ مبلغ دیگری به انبار/انباردار پرداخت نخواهد شد.

۱۴) میزان کارمزد معاملات گواهی سپرده کالیه به چه صورت می باشد؟

کارمزدهای معاملات گواهی سپرده که توسط شورای عالی بورس و اوراق بهار ابلاغ شده است طبق جدول ذیل می باشد:

شرح کارمزد	خرید	فروش	سقف کارمزد	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)
۱ کارمزد کارگزاران	۰/۰۰۱۵	۰/۰۰۱۵	۰/۰۰۳	۱۰۰	۱۰۰
۲ کارمزد بورس کالا	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۸	۱۰۰	۱۰۰
۳ کارمزد سپرده گذاری	۰/۰۰۰۲۵	۰/۰۰۰۲۵	۰/۰۰۰۵	۱۰۰	۱۰۰
۴ حق نظارت سازمان بورس	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۲	۵۰	۵۰
۵ کارمزد مدیریت فناوری	۰/۰۰۰۱۵	۰/۰۰۰۱۵	۰/۰۰۰۳	۱۰۰	۱۰۰
جمع کل در صد کارمزد قابل پرداخت	۰/۰۰۲۴	۰/۰۰۲۴	۰/۰۰۴۸		

به طور مثال جهت فروش ۱۰۰ کیلوگرم زیره سبز درجه یک به ارزش تقریبی ۴ میلیون تومان، مبلغ کارمزد فروشنده که از وجه معامله وی کسر می شود، ۹,۶۰۰ تومان و کارمزد خریدار نیز مبلغ ۹,۶۰۰ تومان می باشد.

۱۵) چگونه می توان زیره سبز خریداری شده را از انبار تحویل گرفت؟

جهت تحویل محصول، خریدار یا نماینده قانونی وی پس از اخذ تاییدیه خرید محصول از کارگزار، به انبار مراجعه کرده و

پس از احراز هویت توسط انباردار، محصول را رویت نموده و با تأیید کمیت و کیفیت آن، هزینه های انبارداری از زمان مالک شدن محصول تا زمان مراجعه برای ترخیص را به صورت نقدی به انباردار پرداخت نموده و محصول را از انبار تحویل می گیرد؛

۱۶) خریدار چگونه می تواند نسبت به کیفیت زیره سبز

خریداری شده از انبار اطمینان حاصل نماید؟

پس از تحویل محصول و خروج آن از انبار، اعتراضی در خصوص کمیت و کیفیت محصول تحویل شده، قابل پذیرش نخواهد بود؛ از این رو، خریدار می تواند در زمان تحویل، محصول را رویت نموده و در صورت مغایرت با مشخصات کیفی اعلامی، از تحویل آن ممانعت نماید و ظرف دو روز مراتب را به صورت کتبی از طریق کارگزار مربوطه به بورس اعلام نماید. خریدار می تواند با پرداخت هزینه های مربوطه درخواست آزمایش مجدد محصول و انطباق آن با استاندارد اعلامی بورس را به انبار ارائه نماید. به این منظور، محصول مورد نظر همراه با تاییدیه مشترک انبار و مالک آن پس از نمونه برداری، پلمپ شده و مراحل آزمایش و قرنطینه (حداکثر ۲۴ ساعت) را سپری می نماید. در صورت عدم انطباق با استاندارد محصول به انبار عودت داده می شود و مراتب به بورس اعلام می شود. در مدت قرنطینه خروجی، هزینه های انبارداری (طبق بند ۱۳) محاسبه و به صورت نقدی توسط تحویل گیرنده به انباردار قابل پرداخت می باشد.

۱۷) حداکثر زمان نگهداری زیره سبز در انبار تا چه زمانه می باشد؟

حداکثر زمان نگهداری زیره سبز در انبار تا سر رسید نماد انبار می باشد. در صورت تحویل گرفته نشدن محصول از انبار تا زمان سر رسید، مفاد دستورالعمل پذیرش انبار و صدور، معامله و تسویه گواهی سپرده کالایی مصوب ۹۴/۰۳/۰۵ سازمان بورس و اوراق بهادار ملاک عمل خواهد بود.

۱۸) حداقل مقدار زیره سبز خریداری شده قابل تحویل از انبار به چه میزانه می باشد؟

حداقل مقدار خرید یا فروش زیره سبز ۱ کیلوگرم می باشد لیکن جهت تحویل گرفتن محصول از انبار لازم است حداقل به میزان ۵۵ کیلوگرم گواهی سپرده کالایی توسط مالک ارائه گردد؛ در صورت مالکیت کمتر از این مقدار، لازم است گواهی سپرده لازم تا وزن مذکور توسط فرد متقاضی تحویل، از بازار گواهی سپرده کالایی خریداری گردد.

An Introduction to Certificates of Deposit on Cumin seeds

شرکت بورس کالای ایران

www.ime.co.ir

تهران، خیابان آیت ... طالقانی، بعد از تقاطع
ولیعصر (عج)، نبش خیابان بندر انزلی، شماره ۳۵۱
تلفن گویا: ۸۵۶۴۰۰۰۰